

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 66.

V Ljubljani, v sredo 21. marca 1888.

Letnik XVI.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 18. marca.

Plača veroučiteljev.

(Konec.)

Včeraj je govoril poročevalec Cerkavski, potem se je pričela posebna razprava, pri kateri je bilo zopet veliko govorjenja, deloma prav zanimivega.

Prvi in drugi paragraf sta obveljala brez razgovora; pri tretjem pa se je oglasil poslanec Heinrich, da bi posvetil Suessu in Weitlofu, češ, da se bode z njima igral kaker mačka z miško, predno jo zaduši. Ali ko je začel segati v govora omenjenih poslancev, tekkel je brž eden levičarjev k predsedniku tožit ga, da se ne drži § 3, ampak da sega nazaj v splošno razpravo. To je bilo dovolj; predsednik je ustavil govornika, ki je obžaloval, da nasprotnikov ne more zavrniti. Predsednik dr. Smolka ima čudno navado, da levičarjem streže, kolikor more, da smejo govoriti karkoli hočejo, ne da bi se jim grozil; nasproti pa govornikom na desnici precej prestriže besedo, ako zbada levičarje. Eden naših poslancev je zaradi tega šaljivo sporočil predsedniku, da se je zadnjič menda zmotil, ko je ustavil poslanca Heinricha, ki ga je napačno prišteval desnici; mladočeškega poslanca grofa Lažanskega pa šteje menda k levici, ker mu je pustil pod izgovorom dejanskega popravka prav obširno zavračati poslanca Fussa.

Poslanec Mattuš je dokazoval, da ni prav plačevati samo veroučitelje na štiri ali več razrednih šolah, ampak da imajo duhovni pastirji z manjšarazrednimi vnanjimi šolami dostikrat še veliko več opraviti, kakor s štirirazrednicami doma, da bi bilo torej prav, jim tudi v takih slučajih dajati primerne nagrade. Zbornica je v načrt sprejela samo pouk na štiri in večrazrednih šolah vsled pravila, da ima cerkvena oblast skrbeti za poučevanje v krščanskem

nauku, da torej za pouk prvih treh razredov tudi na večrazrednih šolah ne morejo zahtevati nikakoršnega povračila. To je sicer res, ali vprašati se dá, zakaj se izjema ne pričinja že pri dve ali trirazrednicah, zakaj še le pri štirirazrednih šolah in tudi pri njih še le za višje razrede? Duhovni pastirji imajo dolžnost poučevati otroke v krščanskem nauku, ali zaradi tega jim ne bi bilo treba v šolo hoditi, v vsaki razred posebej, lahko bi otroke doma v svoji hiši ali cerkvi zbirali okoli sebe in jih učili resnice sv. vere; ako hodijo v šolo, je to otrokom na korist, in zaradi obilnega truda, ki ga zlasti z vnanjimi šolami imajo, ne samo hvale, ampak tudi plače vredno.

Obširen razgovor je bil tudi pri § 5, po katerem naj se plače ali nagrade veroučiteljev določujejo po deželnih zakonih. Poslanec Pscheiden je pri tej priliki priporočal, naj se stroški za verouk plačujejo iz splošnega šolskega zaklada, ker bi se vnanjim šolskim občinam, ki plačujejo enake šolske priklade, bremena obtežila, ko bi morale še posebej katehetom plačevati odškodnino za pot. Priporočal je torej ministru, naj se na to ozira v načrtih, ki jih bode v izvršitev tega zakona predložil deželnim zborom. Dr. Pscheiden pa se ni mogel zdržati, da bi tudi poslancu Suessu ne bil dal po zobeh, in popravil dveh njegovih trditvev. Prvič mu je dokazoval, da Julijanovi odgojevalci niso bili mnihi, katerih takrat sploh še ni bilo in zlasti takih ne, ki bi se bili pečali z odgojo mladine, ampak skriti neverniki. Prvi je bil stari suženj Mardonij, drugi skriti pagan Nikokel, poslednji pa modroslovec Maksim, ki ga je poučeval v vseh paganskih norčijah. Pscheiden pa je zavrnil še neko drugo trditev Suessovo, ki je med drugimi bedarijami rekel, da katoliška cerkev človeku prilastuje božje lastnosti; v mislih je imel papeževu nezmotljivost. Pscheiden je mirno razložil, kaj po uku sv. cerkve pomenja papeževa nezmotljivost, rekši, da bi moral to vedeti tudi učen profesor Suess. Gledé prihodnosti pa naj bo potolažen, ker prihodnost je cerkvena, ki

ima od Gospoda zagotovilo, da jo peklena vrata ne bodo premagala. O Kronawettru je govornik le toliko omenjal, da je žalostno tako brezverne besede slišati v državni zbornici, in da ravno to dokazuje potrebo otrokom razlagati katekizem, da ne zabredejo na tako napačna pota.

Duhovito je poslanec Lienbacher dokazoval, da predloženi načrt ne spreminja temeljnih zakonov, kakor trdijo levičarji in kakor je menda njim na ljubo v prejšnji seji povdarjal tudi predsednik dr. Smolka, ampak da za sprejem tega zakona zadoštuje navadna večina, kakor je bil tudi zakon, na katerega se nasprotniki sklicujejo, sklenjen z navadno večino.

Za njim se je zopet oglasil Suess, ki ga je hudo peklo, da se je Pscheiden ustavljal njegovi učenosti. Skliceval se je na knjigo francoskega vojvoda Broglie o Julijanu, kateremu je bilo od dvora zaukazano, da je moral z ostrizenimi lasmi in mniško obleko priti v cerkev, ker se je bil seznanil z modrijanom Maksimom. To je resnica, zaklical je Suess, in ako to primerjate s tem, kar je govoril Pscheiden, vidite, kaj se more s zgodovinsko vedo zgoditi! Poslanec Klun, ki je blizu tam stal in govornika poslušal, dopolnil je ta Suessov izrek z dostavkom: ako jo (zgodovino namreč) učé taki ljudje, kakor profesor Suess! Gledé papeževu nezmotljivosti je Pscheidna svaril, naj gleda, da ga ne bodo prišli kot krivoverca, ako jo tako umeje, kakor jo je ravnokar razkladal. Poslanci na desni so se tej goropadni nevednosti učenega profesorja glasno posmehovali, in ta posmeh bil je še živahnejši, ko je Suess rekel, da opira svojo trditev na izreke kardinala Rauscherja (poslanec Klun: o joj!), kardinala Schwarzenberga in ako kličete o joj! tudi na izreke kardinala (!) Strossmayera!

Kakor sem že omenjal, je bil zakon konečno sprejet brez premembe, samo tretji člen je bil zavržen iz vzrokov, ki sem jih omenjal že zadnjič. S tem je bila javna seja dovršena.

LISTEK.

„Jezičnik“ v slovenskem slovstvu ob njegovi petindvajsetletnici.

(Predaval v Katoliški družbi A. Kalan.)

(Dalje.)

V tem letniku je v „Jezičniku“ dalje omenjen Jos. Burger, učenec Metelkov, ki je bil najgorečnejši vojskovodja v abecedni vojski; Anton Murko, znan po svoji slovnici in svojem slovarji; Valentin Orožen, čegar spise je zbral in priredil Mihael Lendovšek leta 1879; pisatelji: Felicijan Globočnik, Matija Vodusek, Mihael Stojan, ki so bogatili „Drobtinice“ s svojimi vrliimi spisi, Stojan jim je bil tudi začasni vrednik. Matevž Ravnikar Poženčan, Matija Vertovec in Mihael Verne, katere obširno popisuje „Jezičnik“ v XVI. letniku. O prvem razpravlja na 59. straneh moža, o katerem pišejo „Novice“ naznanjajoč njegovo smrt: V zgodovini slovenskega slovstva, cerkvenega in svetnega, zlasti zgodovinskega, živel bo z deli njegovimi ime Poženčanovo, dokler bo Slovenca na svetu, kajti bil je eden najmarljivejših pisateljev naših že takrat, ko smo slovenske pisatelje šteli še

na prste. Znano nam je, da v rokopisih njegovih je še mnogo gradiva. To rokopisno zapuščino hrani „Matica Slovenska“ in objavil jo je nekaj boljše Davorin Trstenjak v narodnem koledarju za leto 1868. V predgovoru pravi: Slovstvena zapuščina pokojnega Poženčana . . . obstaja iz historičnih in mythologičnih preiskav, v katerih pa ni najti sistematičnega razporedjenja . . . Ravnikar je bil sloveč domorodec, in tako je prevelika ljubezen do Slovanstva ga v znanstvenih preiskavah večkrat od prave poti zapeljala. Tudi je bil samouk, kakor smo vsi slovenski pisatelji stareje dobe. Za tem sledé nekateri spisi njegovi, n. pr.: „Sled Slovencev med nekdanjimi narodi“. Azija prvi dom Slovencev. V Evropi itd. — Tudi pesniška dela njegova hrani „Matica“. Ostani v blagem spominu vrli rodoljub, ki poješ v pesmi: „Mojemu narodu!“

Ako zate, rod slovenji	Kedar pod zelenim plajšam
Moje srce ne gori,	Bom zagrnjen mirno spal
Stvarnice mi srd ognjeni	Ona — trdno se zanašam —
V divji vihri naj gromi	Bo puhtela še iz tal!

Naj se vedno bolj užiga
Ta ljubezen, dar nebes.

Za njim opisuje „Jezičnik“ Matijo Vertoveca od 59. do 72. strani. — Ako omenim M. Vertoveca Vinorejo leta 1844, Kmetijsko kemijo leta

1847, Sporočilo slovenskim vinorednikom leta 1850, Zvezdoslovje leta 1846, Križanske vojske I. zv. I. 1849, Občno Povestnico leta 1853, Shodni ogovori, pokazal sem njegov pomen v slovstvu našem, kolikor je mogoče v okviru mojega predavanja.

Kakor je Vertovec ljubil zgodovino, tako in še bolj je bila pri srečju Mihaela Vernetu, to kažejo spisi njegovi: „Odlomek občne povestnice“, „Občna povestnica“, „Razgovor ob občni zgodovini“ itd. Jel je sicer pozno pisati, ker slovensčine se v šoli ni posebej ali znanstveno učil, toda o njem in o Vertovecu, ki sta posebno po „Novicah“ objavljala svoje spise, veljajo besede njegove:

Kar šole v men' so zamudile
Ste vè, Novice domestile.

Za temi se vrste v isti in novejši dobi pisatelji: Jurij Kobe, Jurij Varl, Anton Žakelj, Anton Oliban, Andrej Likar, France Jeriša, dr. Leon Vončina, katere nam „Jezičnik“ skupno opisuje v XVII. letniku leta 1879. Posebno milo in lepo nam popisuje blagega Antona Žaklja — Rodoljuba Ledinskega, Prešerna-duhovna ga imenuje „Jezičnik“, ki je bil tudi eden izmed toliko izvrstnih a tako malo srečnih narodnjakov. — Njegove pesmi so mi še dijaku posebno ugajale in res hranijo po

Schönerer.

Na dnevni red prihodnje seje, ki bo v torek, 20. t. m., stavil je predsednik dr. Smolka tudi poročilo o dovolitvi sodnijske preiskave zoper poslanca Schönererja. Ker se je pa bal, da bi pri tej priliki ne razsajali poslušalci na galeriji, predlagal je, kakor pravijo, vsled želje levičarskega vodje Chlumcekega, da bi se ta reč tajno obravnavala. Tudi o tem predlogu se je imelo tajno sklepati, zato je zaukazal poslušalcem, naj se umaknejo z galerij. To se je zgodilo in po jako živahni razpravi, ki je kazala, česa se je nadejati še le pri razpravi dotičnega predloga samega, je bilo z večino sklenjeno, da se bo reč obravnavala javno. Pri prvem glasovanju je predsednik proglasil, da je večina za tajno sejo; ali ko so začeli Schönererjevi tovariši ropotati in ugovarjati, naj predsednik sošteje glasove, so se mnogi levičarji, ki so prej zahtevali tajnost, vsedli, in predsednik je s svojim predlogom ostal na cedilu. Sicer pa vsakdo priznava, da predrznost židovskih poročevalcev res presega vse meje, in včeraj so se bili celo med tajno sejo priplazili na galerijo, da bi skrivaj poslušali, pa so jih zapazili in odpodili.

Z Dunaja, 20. marca.

Galerije v državni zbornici so bile danes natlačeno polne, pa še veliko več ljudi je pohajkovalo okoli državno-zborske palače, ker niso dobili več vstopnic k današnji seji. Med poslušalci in med občinstvom na ulicah je bilo mnogo prav odličnega ljudstva, kar najbolj priča, da ima Schönerer, kateremu je današnja seja veljala, med prebivalstvom dunajskim veliko prijateljev, pa tudi veliko nasprotnikov, ki se zanimajo za njegovo osodo, eni v dobrem, eni v slabem pomenu. Da bi se ne godile kake nerodnosti, bili so pomnoženi stražniki v zbornici in v okolici državno-zborske palače.

Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo imunitetnega odseka, ki priporoča zbornici, da dovoli sodnijsko preiskavo zoper poslanca Schönererja, ker je nedavno po noči prihrumel v vredništvo „N. W. Tagblatta“ in je grozil tam bivajočim časnikarjem. Prvi je govoril v tej zadevi Schönerer sam, sprva dokaj mirno, pozneje pa čedalje huje, da mu je moral predsednik naposled vzeti besedo. Silno je mahal po židovskih časnikarjih in jim dajal vsakotere priimke kot pobalini, beštije, zatiralec itd. Tudi vlado, zlasti pa policijo in državnega pravdnika je neusmiljeno surovo prijemal in jim očital, da je židovskim časnikarjem vse dovoljeno, ne da bi se kdo pobrigal za to, kaj počenjajo. Predsednik ga je večkrat opominjal in pokaral, kar je Schönererja tako razkačilo, da je dr. Smolki očital, da je višji policijski komisar, da se nad vsako rečjo spodtika. Vsled tega surovega razžaljenja starega in premehkega predsednika vstal je v zbornici silen vrišč in glasno oporekanje med poslanci raznoterih strank, in predsedniku ni preostajalo drugega, kakor govornika zopet poklicati k redu in mu vzeti besedo. Poskušal je sicer še govoriti in se sklicevati na zbornico, češ, naj ona razsodi, smé li še dalje govoriti ali ne, pa predsednik njegovi želji ni mogel ustreči, ker opravični red predsedniku daje pravico

govorniku vzeti besedo, ne da bi se mogel zaradi tega pritožiti, ako večkratno karanje ni pomagalo.

Drugi govornik je bil dr. Pattai, ki je razpravljal celo zadevo zlasti s te strani, da ni še dovolj pojasnjena, ter je končno predlagal, da se vrne odseku, naj jo še enkrat pretresa. Tretji govornik je bil Türk in četrti dr. Lueger, ki sta oba zagovarjala Schönererja. Lueger je dostikrat provzročil živahno veselost, zlasti ko je pripovedoval, da mu je eden njegovih volilcev, rodom Čeh, rekel, da ne smé glasovati za sodnijsko preiskavo zoper Schönererja, ker je židovskih časnikarjev na Dunaji dosti, Schönerer pa je eden sam! Pri glasovanju je bil predlog Pattajev odbit, in z ogromno večino sprejet nasvêt odsekov, ter dovoljena preiskava.

Druga točka je bila enaka zadeva zaradi nekega drugega pregreška poslanca Schönererja, ki se je pri nekem dijaškem komersu upiral naredbam in ukazom policije. Tudi pri tej točki je bil Schönerer prvi oglašen k besedi; ali ko je prišlo do tega, da bi imel govoriti, odpovedal se je besedi, češ, da ne mara govoriti, ker svobodna beseda ni dovoljena. Govorila sta za njim zopet Pattai in Türk, potem pa pride menda na vrsto še Kronawetter. Ura gré že na tri, torej ni upanja, da bi bilo od 18 točk dnevnega reda še kaj več rešenih, kakor prvi dve ali k večjemu tri.

Jutri se snide odsek za špiritni davek, v sredo, četrtek in petek pa bodo zopet javne seje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. marca.

Notranje dežele.

Cesar podaril je v Galiciji vsled povodnji ponesečenim znesek 8000 gld.

Skupna ministerska posvetovanja pričela se bodo na Dunaji že ta teden vzlic spremembi v vojnem ministerstvu.

Dunajska diplomacija je v velikih skrbéh zaradi pariških dogodkov. Po njihovem mnenju ni nemogoč več državni prevrat radikalne stranke z Boulangerjem na čelu.

Madjarski krogi so se zelo trudili, da bi postal vojni minister njihov domobranski minister Fejervary. Prodrli niso zaradi tega, ker sta se jim odločno protivila nadvojvoda Albreht in načelnik generalnemu štabu Beck. Z neke druge strani priporočena kandidatura barona Kuhna odklonila se je iz razloga, ker je Kuhu določen, da v posebnem slučaju prevzame poveljništvo v Galiciji.

Diplomatski krogi trdijo, da zvezna pogodba iz leta 1879 vsled smrti cesarja Viljema ni več veljavna in da jo mora z nova potrditi nemški cesar Friderik, ker pogodbe niste sklenili državi, marveč je bila dogovorjena le med obema vladarjema.

Vnanje države.

Velikokrat se je pripetilo, da so italijanski poštni uradniki vsled vladnega poziva odpirali papeževa pisma, v kojih so bile diplomatske listine. Vsled tega je sklenil Vatikan, da bo pošiljal svojim nuncijem važne objave le s posebnimi seli. Krasna prostost, kojo uživa sv. Oče v blaženi Italiji! — Zasebni tajnik državnega tajnika kardinala Rampolle, msgr. Della Chiesa, izročil je te dni nuncijem

Tudi Milana Korytka, znanega nabiratelja narodnih pesem, Poljaka „Jezičnik“ ocenjuje v XVI. letniku, stran 5.

Obširno v posebnem XII. letniku opisuje „Jezičnik“ Hieingerja in njegovo vsestransko in plodovito delovanje, posebno v zgodovini in starinoslovji. Delal je neprestano na slovstvenem polju v potu svojega obraza res Znojemski, kakor se je imenoval.

Na 84. straneh razpravlja „Jezičnik“ po svoji znani točni metodi sproti dela in spise, ki so prihajale na dan iz spretnega peresa Hieingerjevega. Živo se je zanimal za razvoj slovenščine in nevoljen gledal, da vsak hoče v svoj rog trobiti in po svoje pisati; to svojo nevoljo naznanja v šaljivi pesmi: „Vožnja slovenščine“ leta 1855.

Kdaj so počasi jo
Vlekli volički,
Zdaj pa jo peljejo
Čili konjički.

Mnogo voznikov je,
Kdo jih če šteti!
Bšejo križem se
Vsi prehiteti.

Stranski tam hot! kriči,
Bistahor! prednji,
Stranski ti žene hi!
Stoj! Ha! poslednji.

Čudno, da dalje gre,
Da se ne zvrne,
In da se skoraj že,
Voz ne raztrne!

(Dalje prih.)

noto papeževga državnega tajnika, ki se obrača zoper slavnost na čast Glordana Bruna, ter jim naznanil dōbo, v koji se smé objaviti ta nota.

Srbski liberalci razcepili so se v dve stranki. Neka mala kopica pod načelnštvom Nizole Jovanovića, imenovanega „Amerikanca“, ločila se je od staroliberalcev ter pričela izdajati svoje glasilo „Borac“. „Srbska Nezavisnost“ trdi, da Jovanović ni bil nikdar odkritosrčen prištas Rističeve stranke in da jo je sedaj zapustil, ker ga noče več podpirati pri njegovih osebnih namenih najnižje vrste. Temu nasproti pa so se liberalci zopet nekoliko približali radikalcem. Prvi so se potolazili, da so pri zadnjih volitvah takó žalostno propali, ter pozivljajo radikale, naj podpirajo vlado in naj bodo v resnici radikalni in se otresejo Gloršaniinovcev.

Bolgarska zadeva se bliža svojemu odločilnemu trenutku. Rusija sicer menda še čaka na notranje ugodne jej dogodke, ki bi podpirali njene namene. Vendar pa se čujejo tudi vedno pogostejši glasovi, da bo Rusija s svojimi ladjami zaprla bolgarska pristanišča in da je v tem oziru osigurana pomoč Francije. Vse to čutijo sofijski vladni krogi ter so pripravljeni odgovarjati sovražnim naredbam z najsikrajnejšimi sredstvi. Stambulova „Sloboda“ piše: Vlada bo odločno odklonila zahtevo, naj se odstrani knez, da tako reši deželo anarhije in pogina. Ako bi se to zgodilo, sprejela ne bo več nobenega svéta, dovolila ne bo nikomur, da bi se vmešaval v njene zadeve in bo pogumno proglasila Bolgarijo neodvisno. — Z druge strani pa dohaja vest, da dvorni krogi niso složni, kaj storiti nasproti turški noti. Mati prinčeva, minister Načević in več častnikov je proti temu, da bi takoj zapustil Bolgarijo, ker bi bilo to presramotno. Stambulov in Mukturev in vse ostale vplivne osebe pa so za to, da gré princ za nekaj časa v Ebenthal, ne da bi se odpovedal, in da bi za to dōbo izročil vlado ministerstvu. S tem bo zgubila Rusija vsako podlago za slučajno silovito postopanje.

Ruski diplomatski krogi trdijo, da bo prišel v kratkem avstrijski cesar Franc Josip obiskat ruskega carja v Petrograd in da bo pri tej priložnosti storil vse potrebno, da se doseže natančno sporazumljenje med Rusijo in Avstrijo.

Francoska vlada je dovolila Boulangerju, da sme bivati v Parizu. Boulanger je preklical trditev, da je „La Cocarde“ njegovo glasilo, da on ali njegovi prijatelji sploh podpirajo ta list. Dne 19. t. m. naznanil je zbornici predsednik Floquet, da je Cassagnac vložil interpelacijo o nagibih, koji so privedli vlado do tega, da postopa s tako strogimi naredbami zoper Boulangerja. Ministerski predsednik Tirard je naznanil, da so dotični razlogi navedeni v poročilu vojnega ministra Logerota, objavljenem že v „Journalu Officielu“, poleg tega pa bo vlada vsled Boulangerjevega postopanja v najnovejšem časi izdalo nadaljne naredbe ter jih že drugi dan predložila zbornici. Zaradi tega preložila se je Cassagnacova interpelacija na drugi dan in zaključila seja.

O stanji italijansko-francoskih obravnav gledé trgovinske pogodbe se poroča iz Pariza: Minister Flourens pridno presoja italijanske protipredloge ter ga navdaja odkritosrčna želja, da bi dosegel sporazumljenje. Odkar se vrše razprave neposredno med ministerstvom, niso več izključljivo v rokah strokovnjakov, ponehala je nekoliko napetost med obema državama.

V Abesiniji se bliža odločilni trenutek. Specijalni dopisnik listu „Independance Belge“ poroča iz Adena: Kralj Janez abesinski se pomika z vsemi svojimi vojnimi močmi proti Asmari. Ustavil se bo pred Sahatijem in napadel Italijane, kakor hitro bodo zapustili trdnjavo Sahati.

Rumunsko ministerstvo se ne bo moglo dolgo časa vzdržati. Opozicija krepko nadaljuje svoj boj zoper Bratianovo vlado. Izdala je manifest, v kojem pravi med drugim: „Ministerstvo, ki se je zrušilo med zaničevanjem cele dežele, zagrabilo je zopet vladno krmilo. Ti ljudje hočejo na vsak način imeti silo v svojih rokah. Celó srd skupnega prebivalstva jih ne more privedi do tega, da bi se umaknili. Vzdignite se vsi in pokažite svoj trdni sklep, da hočete rešiti deželo te sovražene vlade.“

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 12. marca. (Dve novi podružnici sv. Cirila in Metoda.) V nedeljo dné 4. t. m. bil je pomenljiv dan za Slovence v celovski okolici. Ta z nemškimi šolami, nemškim in liberalnim duhom že ves preakisani okraj, ki šteje 31.000 duš, zdel se je našim nasprotnikom že dober plen, ki jim ne more uiti. Le v gorovji na Radišah in Medgorjem se je zdelo, da ima slovenščina še neko skrito zavetje. Vidi se pa zdaj, da je nemškutarija le neka tenka površna skorja, pod katero se skriva slovensko jedro. Ako se ta skorja odstrani, prikaže se pristni slovenski živelj in slovenski duh. To se je pokazalo omenjeni dan v Kotmari vasi, ko se je osnovala podružnica sv. Cirila in Metoda. Zbralo se je do 200 kmetiških množ, vsi navdušeni za narodno šolo. Pooblaščenec g. Prosekar, posestnik na

sebeno mladini lepih misli in vzorov. Kake nazore je gojil, kaže nastopna:

Častite ga tedaj al zaničujte
Njegovo pesem, kakor prazno stvar:
Le tega nikdar mi ne pozabljajte,
Da njega pesem je nebeški dar,
Da z njo spoľnuje on, poslanec roku
Kar sreema naročil mu je Bog;
Da on v čutilih sre, v radosti, v joku,
Le božjo slavo poje krog in krog! —

S temi so delovali in pisali možje, katere opisuje „Jezičnik“ v XIX. letniku: Josip Zemlja, Bernard Tomšič, France Malavašič, dr. Simon Klančnik, dr. Jos. Rogač, Jan. Bonač, Matevž Lotrič, Leon Engelman Nožarjev, Fr. Svetličič. Z enakimi vrlinami okrašen je tudi ta letnik „Jezičnikov“, in le zato da Vas, čestiti gospodje, preveč ne utrudim, ga posebej ne omenjam; znani so Vam možje, ki se tu razpravljajo, delali so vsi za Boga in domovino svojo do smrti, da je vsak smel reči ob smrti s Svetličičem, da je:

Zadnji vzdih moj: Bog in dom!

Pri Stanku Vrazu navaja „Jezičnik“ med drugim značilne besede Avg. Šenoe o Vrazu:

Je i vaš, je i naš . . .
Slovenci, vi ste njemu zibku dali,
Hrvati daše Stanku slavno raku . .
Slovenec, Hrvat kliče: On je naš . . .

Plešivcu, je prvi spregovoril in razložil pomen in potrebo Cirilove družbe. Potem je vrednik gosp. Haderlap govoril o potrebi narodne vzgoje, in slednjič je odbornik glavne družbe, g. Gregor Einspieler v jedrnatih in z dovtipi osoljenih besedah šibal sedanjost ponemčevalno šolo in razložil koristno delovanje Cirilove družbe. Vsi govori so bili s pohvalo sprejeti. Potem se je volil začasni odbor. Izvoljeni so sami kmetovalci, vsi trdni narodnjaki. Načelnik je gosp. Matija Prosekar p. d. Razaj iz Plešivca. Vpisalo se je takoj blizu 100 udov, med njimi 1 ustanovnik in čez 50 letnikov; drugi podporniki. Upati je pa, da število še močno naraste. Vse je bilo dobre volje. Posebno pritrkovali so kmetje onim besedam g. Prosekarja, ko je šibal neznosno breme sedanje šole. Kmetje nimajo pastirjev, ker morajo vse otroke v šolo pošiljati. To naj bi pomislil „Sl. Narod“ in tisti njegovi privrženci, ki se toliko protivijo Liechtensteinovemu načrtu. Na Kranjskem imate le 6letno šolo, torej tega bremena ne občutite tako. Pri nas pa do 14. in 15. leta v šolo hodijo; kmet pa, ki tako že komaj izhaja, naj bi hlapce in dekle nastavljal za pastirje?! Ti hočejo pa dobro hrano in plačo. Ali kmetu to nese pri sedanjih cenah? Ali so to prevdarili fanatični zagovorniki osemletne šole?? Ravno to kmete najbolj priganja, da se podpisujejo po celi deželi za versko šolo, ker jim obeta, da bo šola trajala le šest let. Naš „Bauernbund“ pa je ravno o tej priliki pokazal svoje pravo lice. Prej se je delal, da mu je veliko mar za blagor kmeta, in marsikdo mu je verjel. Zdaj je pa odbor sklenil resolucijo proti Liechtensteinu. Kaj porečejo kmetje na to? Zdaj se vidi, da je „Bauernbund“ le podružnica nemškega društva v Celovci, ravno dober, da slovenske kmete pri volitvah slepi s kmetoljubnimi frazami, njegov pravi namen pa je menda le, da gladi pota nemško-liberalnim poslancem in ponemčevanju. Vse pride na dan! Da bi se društvo, ki zastopa kmetke koristni, moglo izreči za osemletno šolo, to je kratko malo nemogoče!

Da pa preidemo zopet k našim podružnicam, naj Vam naznamim, da tudi spodnja Rožna dolina ne bo dolgo brez nje. Na belo nedeljo bo osnovalni zbor podružnice v Št. Janžu, katero osnuje tamošnji rodoljubni župan g. Martin Štih p. d. Šlemic. Tako se povsod giblje narodno življenje, samo iz lepe podjunske doline ni nobenega glasú. Tam, kjer so včasih pot kazali in drugim Korošcem pogum dajali, leze zdaj vse nazaj. Res, da je g. župnik Peterman bolan, pa kaj delajo druge moči? To res nikomur ni podobno, kako se tam doli počiva in dremlje!

Izpod Nanosa, 16. marca. Ko so bili volka vjeli in ga hoteli kaznovati, želel je kazni oditi in zato je obetal poboljšanje: „nikoli več ne bom mesa pokusil“, je prisegal, „k večjemu včasih kako ribo“. Izpuščen ga, in ves spreobrnjen gré domú. Domú gredé pride do luže, kjer se je prase valjalo. Stara želja po mesu obudi se v njem, a sklep poboljšanja mu je še živo v spominu. Pa navada je železna srajca. „Saj je to le riba“, tolaži si vest; zgrabi prasé ter ga požré. — Basen ta prišla mi je na um, ko sem prebral te dni „starejši dnevnik“. Žal, da nimam vseh dotičnih listov pred seboj, list za listom bi hotel pokazati, kako temeljito se je „starejši dnevnik“ poboljšal, in kako strogo pazi nadzorstvo njegovo, da se ne žali verski čut. Vera ni v nevarnosti, trdi gospóda, sedanja šolska postava je dobra, piše gospod z bregov Save, vredna v zlate bukve vezana biti, in že zato se ne sme prenameriti, da bi g. L. ne bi bil veznine zastoj plačeval: „Imam debelo knjigo v zlatu vezano vseh šolskih postav, kaj se mi ne bo škoda dozdevalo, da bode ta zlata knjiga ob rabo!“ Res, škoda velika, draga knjiga imela bi le še zgodovinsko vrednost. Glasno sem se sicer tako duhovitemu dokazu o vrednosti sedanjih šolskih postav zasmel, pa ker sam lepo vezane knjige čislam, čutim z g. nadzornikom, ki se boji, da bi krasno vezana knjiga ob veljavo prišla. Torej so sedanje šolske postave nedotakljive. Sicer je o šolski postavi se izrekel g. dr. Vošnjak dné 12. oktobra 1878 v 11. seji deželnega zbora kranjskega h koncu svojega govora: „Po tej postavi se ne bo povzdignilo šolstvo, ampak nastala bo ne le apatija, ampak antipatija do šole. Zaradi tega bi obžaloval, ako bi deželni zbor sprejel to postavo . . .“ (glej stenografični zapisnik), in gosp. dr. Zarnik je v svojem govoru pri isti seji prav drastično govoril zoper sedanje šolske postave in navajal, kako bi on po svojem mnenju naredil šolsko postavo našim razmeram primerno, v kateri bi od-

ložil župnika ali kapelana vodjem ljudske šole, ker sta gimnazijo izdelala, ker sta bogoslovno fakulteto študirala — in „Narod“ jima je takrat ploskal (glej „Slov. Narod“ 1. 1878) — a sedaj — „saj ni meso, je le riba“.

„Narod“ sedaj duhovščini kar naravnost vojsko napoveduje („Slov. Narod“ 27. februarja 1888), ako se bo potegovala za „versko šolo“, pardon za „lex Liechtenstein“, ker „Narod“ verskega čuta nič več žaliti ne mara. Mislil sem si sam, ko sem prvokrat bral o predlogu kneza Liechtensteina, da nam na Kranjskem ni toliko sila za versko šolo se poganjati, ker jo, če tudi ne po postavi, vendar „in praxi“ večinoma imamo; kar so nekateri gg. učitelji (ne vsi, ker je med učitelji tudi mnogo katoliških po mišljenji in prepričanju) spoznali, da v vladnih krogih katoliški veri nasprotna sapa pojenjuje — jeli se duhovniku prijaznejši kazati, a ravno sedanje hujskanje zoper versko šolo prepričalo me je, da tudi za Kranjsko je potrebna postava, katera nam zagotovi versko šolo.

Kako je sedaj n. pr., ako se učiteljem ne poljubi krščanske svoje dolžnosti spolnovati in tako tudi z vzgledom dobrim vplivati na otroke, to vé pač najbolje tisti, ki ima tacega učitelja. Ravno tega se pa tudi nekateri učitelji bojé. Preveč bi bilo, ko bi duhovnik hotel kaj enacega zahtevati. Res, da tudi prej ni bilo vse, kakor bi imelo biti, ali v marsičem je bilo bolje, in ravno to, kar je bilo bolje, to naj bi se zopet postavno vpeljalo; kar je pa sedaj bolje, naj se pa ohrani. Da se sedanje postave večkrat jako „čudno“ izvršujejo in da ni vse tako, kakor „Narod“ pravi, je gotovo, in prepričan sem, da bi na Kranjskem bila sedanja postava že zdavno nemogoča, ko bi ravno duhovščina šole ne zaradi te postave, ampak vkljub tej postavi ne podpirala, da reši, kar se rešiti dá. In da ji je tudi pri tem plača navadna — nehvaležnost namreč — to tudi ni nič novega. Fakta Vam hočem navesti, ako bo treba,

Da, duhovnik je vedno dober, kedar je treba poseči v žep za ta ali drugi šolski namen, in če naj molči.

Tako poznam okrajni šolski svét, ki še predlanskega šolskega proračuna ni potrdil, in šola bi morala prenehati po zimi, ko ne bi župnik posodil drv.

„Ma, kaj če to“, pravi naš Podnanosec, šolska postava je pa po „Narodu“ in prijateljih njegovih vendar-le fina, in le duhovni mir kalé, ker hočejo versko šolo. Tudi na Kranjskem je žal, mržnja do duhovenstva. Na Kranjskem se je zgodilo, da neki krajni šolski svét župniku na dopis še odgovoril ni. Ali da bi nekateri krajni šolski svéti župniku, ki je po postavi ud krajnega šolskega svéta, svoje seje naznanili, še na misel jim ne pride, posebno če šola ni ravno v tisti vasi, kjer je farna cerkev. A šola sedanja je dobra, postava fina, in pereat „lex Liechtenstein“, pereat verska šola, pereat duhovščina, ki se za-njo poteguje, pereat „Slovenec“, ki hoče tudi imeti versko šolo; vivat pa — poboljšani „Slovenski Narod“ in nadzorstvo njegovo, ki čuje nad blaginjami naroda slovenskega. Ubogi narod, kako te teró tvoji „najboljši“ prijatelji!

Iz Rudolfovega, 17. marca. Zadnjo sredo so nam napravili dijaki naše gimnazije jako prijeten večer z akademijo, koja je bila že naznanjena v Vašem listu. Program muzikalno-deklamatorične akademije je bil jako obširen, posamezne točke kaj težavne, tako, da smo se skoraj bali, da ne bodo mogli vsega zmagati, kakor bi bilo želeti, dasi so sodelovali nekateri blagi gospodje. Toda kako so nas presenetili vrli dijaki! Vsaka točka muzikalnega dela je bila res „izvrstna“ — večino so morali na zahtevanje ponavljati. Kako se je pel občutno, pretresljivo Ipavičev „Kdo je mar?“, kako samospjev „Vjetega ptiča tožba“, kako milodoneče so se glasili mali gimnazijalci v dvospevu „Käfers Hochzeit“ itd., Vam pač ne morem popisati — treba je bilo le slišati.

Tudi v dramatičnem prizoru „Herbart Turjaški“, spisal osmošolec R., so dijaki-igralci pokazali pridnost in spretnost. Dasi je trajala akademija nad tri ure, je bilo vendar vse popolnoma zadovoljno, čuti je bila le želja, da bi se večkrat dala prilika tako prijetnemu, blažilnemu užitku.

Vsa čast in hvala g. ravnatelju — zlasti pa vrlemu pevovodji gimnazijskemu, g. Hugolinu, ki je povzdignil petje naših gimnazijalcev do stopinje, da se ne bojé lahko kacega pevskega kora.

Velika dvorana našega „Narodnega doma“ ni mogla sprejeti občinstva, mnogo gospodov — prišli so nekateri celó iz Kostanjevice in Žužemberka — je moralo ostati v prednej sobi; gmotni vspeh je bil torej jako vesel — za uboge dijake, koji pričakujejo podpore za pomladno obleko.

Gimnazija naša, to se mora priznati, se zadnja leta vidoma dvíže, bodisi gledé števila, bodisi gledé vednostnega in npravnega napredka. Letos imamo blizu 180 učencev, med njimi 25 osmošolcev; zato se nam pač ni bati Gautscheve naredbe, kakoršna je zadela naše Gorenjce.

Društveno življenje je pri nas jako živo; ako se oziram na malo število naših meščanov, smelo trdim, da se bode težko našlo mesto, ki bi imelo primeroma toliko društev. Ker so pa člani večinoma eni in isti, sega to globoko v žep Novomeščanom: a pri vsem tem se počuti večina društev dovolj dobro. Zlasti je zadnji čas vidno napredoval „Narodni dom“ s prekrasnim odrom in pogostimi gledališkimi predstavami — ravno tako tudi mestna godba pod novim kapelnikom Langerjem. Zadnja ima danes koncert s pomnoženim orkestrom v kazinskih prostorih, 19. t. m. pa, kakor čujem v „Narodnem domu“.

Podružnica sv. Cirila in Metoda ima v četrtek, 22. t. m., letni občni zbor v „Narodnem domu“. Prošnja za versko šolo, kakoršno nam je poslalo glavno vodstvo, se podpisuje; upamo, da jo bodo podpisali udje večinoma; reklo mi je že nekaj gospodov, da to prošnjo radi podpišejo, ki prejšnje niso marali — ker se tamo verska šola ni zahtevala na podlagi materinega jezika. Da, jaz mislim naravnost, kdor podpira iz prepričanja družbo sv. Cirila in Metoda, ki ima na praporu „vero in narodnost“ in mu ni vera lanski sneg ali vsaj neka sitna zavora, koje se sedaj še ne kaže očitno znebiti — mora podpisati omenjeno prošnjo. Ako bi tega večina ne marala storiti, bi ne bilo le jako žalostno, ampak pokazalo bi se, da so imeli prav oni gospodje, ki so precej početkom gledali na to družbo nekako dvomljivo, „češ, gospodom ni veliko za vero“!

Dnevne novice.

(Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji.) Č. g. Franc Petrovčič, administrator moravski, dobil je faro Trato; Črmošnjice pa tamošnji administrator č. g. Lovro Gantar. Č. g. France Zbašnjik se je podeljeni mu fari podgrajski odpovedal. Administratorjem fari podgrajski imenovan je č. g. Andrej Zaman, prvi kapelan semiški. — Prestavljeni so sledeči č. gg.: Josip Pekovec z Gore pri Sodražici za kurata v Lom nad Tržičem; Ivan Hudovernik s Studenca v Leskovec; Franc Mekinec iz Polja v Št. Jurij pri Kranji; Gregor Šlibar, do sedaj v pokoji, v Polje pri Ljubljani.

(Razpisane) so duhovnije: Vače, Banja Loka in Osilnica do 14. aprila.

(Duhovne vaje) bodo v tukajšnji cerkvi sv. Florijana od cvetne nedelje zvečer do srede Velikega tedna za ude Vincencijeve družbe, kojih se pa smejo vdeleževati tudi drugi. Začetek je zjutraj in zvečer ob polusedmih.

(Vojaški kapelani v rezervi) imenovani so č. gg. kapelani: Alois Krainer, Leopold Picigas, in Andrej Česenj.

(Biskup Strossmayer) je daroval, kakor poroča „Obzor“: Za ustanovitev medicinske fakultete na vseučilišči v Zagrebu 20.000 gld., galeriji slik 10.000 gld., za deško semenišče v Djakovem 14.000 gld., za „Matico Hrvatsko“ 1000 gld., društvu sv. Jeronima 1000 gld. — Vladika je zdrav in vesel sprejemal razne deputacije. V nedeljo je bilo Djakovo razsvetljeno. Ob 1/2 12. uri so se predstavili Zagrebčani in Slovenci. Ob 2. uri sijajen obed. Popoludne v samostanu usmiljenih sester je bila deklamatorna zabava, navzoči biskup, kojemu je bil izročen velik, prekrasen venec s trobojnimi trakovi z napisom „Živio Strossmayer“ in dnevom zlate maše. V ponedeljek ob 9. uri sv. maša z veliko asistencijo. Cerkev je bila polna. Mnogi hrvatski zavodi, mesta in občine poslale so Strossmajerju adrese.

(Nove družbe treznosti) ustanovile so se: v Sostrem, v Sori, v Zapogah, v Vodica, v Zlatem Polju, v Vranji Peči, v Krašnji,

V Vavti Vasi, v Polhovem Gradcu, v Hotedraščici, v Zavrčah, v Senožečah, v Št. Petru in v Trnki na Notranjskem.

(Deželni odbor kranjski) je dovolil iz deželnega zaklada za revne v Kropi 300 gld. podpore.

(Na korist Levstikovemu spomeniku) predaval bo g. prof. Fr. Levec o Levstiku dne 25. t. m. ob 11. uri v čitalnični dvorani.

(Slovensko gledališče.) O dveh zadnjih predstavah, ki sta bili v nedeljo in ponedeljek, poročati nam je le kratko. V nedeljo smo zopet videli „Vzbujenega leva“, s katerim je bilo občinstvo popolnoma zadovoljno, ter je gospo Gerbičovo in gospico Daneševno, takisto gg. Pajsarja in Bučarja odlikovalo z burnim odobravanjem. — V ponedeljek je imel svojo beneficijo režiser g. Ignacij Borštnik, ki je nastopil kot Dumont v francoskem igrokazu „Prestop žene“. Koj pri prvem nastopu pozdravilo je občinstvo g. Borštnika s ploskanjem, in g. Borštnik je dobil za dokaz svoje priljubljenosti krasen venec. Igral je tudi ta večer zelo dobro, kakor tudi gospica Zvonarjeva, ki je predstavljala Matildo, soprogo bankirja Dumonta. Igra se godi v Parizu ter ima za predmet rodbinske razmere ali bolje rodbinsko nesrečo. Igralci in igralki so igrali zelo dobro, živahno, s polnim čustvom in nič pretirano. Igra sicer ni prikladna našim malomestnim razmeram, ali ker se v njej povzdiguje morala in lepo življenje, a graja izpridenost in samopašnost človeška, zato nareja na poslušalca globok vtis in vpliva zdatno nanj. Gosp. Danilo je dobro pogodil ognjevitiga Španjoleca; tudi gospica Gostičeva je imela hvaležno vlogo. Toda pri njej smo vajeni, da se nauči svojo vlogo vselej, zato nas je zadnjič malo motilo, da se je preveč zanašala na šepetaleca. To ne očitamo, ampak s tem povemo samo toliko, da občinstvu zelo ugaja, ako zna svojo vlogo izvrstno. Ivanka, malo dekletce, znala je izvrstno svojo, precej dolgo vlogo, in je v dvogovorih, zdaj z očetom, zdaj z materijo, zdaj s kumom, in zopet z drugimi, vselej vedela, s komur ji je govoriti, in kar je še več, ta mala Ivanka, če tudi je to deček, ni se zmotila nikdar in je govorila, kakor govore dekleta, v ženskem spolu. Vemo, da je vse to zasluga Borštnikova, ki ne samo da sam dobro igra, ampak zna tudi druge učiti, kar smo posebe videli pri Ivanki. Zato na tem, kakor na vseh vspehih dramatične šole, čestitamo režiserju g. Borštniku. Tudi g. Verovšek je bil na svojem mestu. — Pred „Prestopom žene“ igral se je „Ženski jok“. To jednoaktno francosko igro preložil je Val. Mandelc. Z igranjem smo bili zadovoljni ter nam je pohvaliti pridnost in spretnost igralcev in igralk te igre.

(Slovensko pevsko društvo na Dunaji) priredi v nedeljo 25. marca v dvorani dunajskega glasbenega zavoda (kleiner Musikvereins-Saal) svoj postni koncert pod vodstvom pevovodje g. A. A. Buchte. Vspored je sledeč: 1. V. Havlas: „Padajte braće, srbski zbor.“ — 2. K. Bendl: „Trojlistek narodnih pisni“, za bariton-solo in mešani zbor s spremljevanjem na glasoviru (bariton-solo poje g. Ladislav Srpek, sopran-solo gđ. Jul. Stieblerjeva). — 3. a) F. Chopin: „Andante spianato a polonaise“, Es-d op. 22 za glasovir v spremljevanji drugega glasovira, igra 13letna gospica Noemi Jiričková pl. Samokova, na drugem glasoviru igra g. prof. Schmitt; b) Alabijev: „Solo-vej“; c) Napravnik: „Fantazija na slovanske pesni“. — 4. Paukner: „Ruske narodne pesni“ za tri ženske glase s spremljevanjem na glasoviru; sopran-solo gđ. Leop. Freundova, alt-solo Slovenka gđ. Karolina Kolbesnova. — 5. Malat: „Maje“, zbor za moške glasove. — 6. Ivan pl. Zajc: „Pesni“, poje gđ. Daniela Zečičeva. — 7. Anton Rubinstein: „Sonata za cello in piano“, gg. prof. Reinhold in Humer in gđ. Klotilda Brunswik de Korompa. — 8. Ant. Förster: „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesnij“, poje mešani zbor s spremljevanjem na glasoviru. — Vspored je vse-skozi slovansk. Vstopnice dobé se pri gospodu L. Bouchalu I., Tiefer Graben. — Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer.

(Vode) po slovenskem Štajerskem so vsled večdnevnega deževja in snežnice silno narastle in na mnogih krajih izstopile. Zlasti Savinja napravlja veliko škodo. — Tudi iz Šmartinega pri Litiji se nam poroča, da je dne 19. t. m. voda preplavila polje in ceste, in mnogi ljudje niso mogli v cerkev.

(V Opatijo) vrnila se je iz Pulja cesaričinja Štefanija že v nedeljo popoldne preko Reke. V ponedeljek zjutraj pa se je cesarjevič Rudolf tje kaj pripeljal; v torek zjutraj vrnil se je s kurirjem na Dunaj, kjer bo prevzel zapovedništvo 2. vojnega kora, kekar mu poteče odpust. Začasno ga zastopa podmaršal Kaiffel.

(Slov. biciklistični klub) priredil bo jutri dne 22. t. m. v restavraciji „Pri Slonu“ zabavni večer; začetek ob 8 1/2. uri. Gospodje podpirajoči člani in prijatelji kolesarskemu društvu dobro došli. Na dnevnem redu je pogovor zaradi prvega izleta.

(Kmetska posojilnica ljubljanske okolice) nam je poslala računski sklep za šesto upravno leto 1887., iz kojega posnamemo, da je imela dobička 2393 gl. 48 kr., od katerih se je glavnim deležem izplačalo po 6%. Skupno stanje glavnega in posebnega rezervnega fonda dne 21. februarja 1888 je 3916 gl. 31 kr. Denarni promet je znesel 180.215 gl. 83 kr.

(Umrovljen) je na lastno prošnjo državni pravdnik, nadsodišča svetovalec g. Persche. Dne 18. t. m. se je poslovil od gg. uradnikov državnega pravdnika. Dokler ne bo imenovan nov državni pravdnik, nadomestoval ga bo državnega pravdnika namestnik g. Pajk.

(Za mrtvoudom) je umrl v kaznilnici na magistratu V. Pogačnik, ki je imel 48 ur zapora.

(Osepnice.) Dne 19. t. m. sta zbolela 1 moški in 1 otrok. Ozdravela 2 otroka. Bolnih 45 oseb.

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 16. marca pri drugi obravnavi je bil zatožen 27 let stari Štefan Avsenek hudodelstva uboja. Dne 14. febr. t. l. je nastal mej zatožencem, njegovim bratom in očetom obeh prepri v domači hiši. Zatoženi Štefan Avsenek sunil je svojega brata z nožem v glavo in ga ranil tako težko, da je Janez Avsenek vsled te rane dne 16. svečana umrl. Zatoženec dejanje priznava, a naglašja, da je storil vse le v jezi. Porotniki so vprašanje krivde s 7 proti 5 glasovom zanikali, in Avsenek je bil zatožbe oproščen. — Pri tretji obravnavi zatožen je bil Matevž Mrak, 21letni dninar, hudodelstva uboja, ker je dne 29. jan. t. l. v Stražišči usmrtil Jakoba Gorjanca. Porotniki so potrdili sicer vprašanje na uboj, a tudi dodatno vprašanje na silobran, in obsojen je bil Matevž Mrak na pet mesecev strogega zapora. — Dne 17. marca zatožen je bil hudodelstva goljufige posestnik na Ustji pri Šmartnem, Janez Saks. Zatoženec ima posestvo vredno 700 gld., dolgovi na istem pa je nad 900 gld. Upniki so ga začeli nadlegovati. Da bi jih potolažil, izmislil si je laž, da je v Bosni visocega častnika rešil smrti in bode po tem častniku dobil več tisoč goldinarjev, ki so že nakazani in leže v kranjski hranilnici. Hranilnično knjižico, na katero je vložil le 5 gld., prenaradil je na 6500 gld. in pripisal v drugem odstavku še 2000 gld. To knjižico je kazal vsem, katere je za novce osleparil. Porotniki so potrdili vprašanje na hudodelstvo goljufige. Saks je bil obsojen na eno leto težke ječe, poostrene s postom vsacih 14 dni. — Pri zadnji obravnavi zatožen je bil pastir Jakob Sever hudodelstva požiganja. Sever je bil že kaznovan zaradi enakega hudodelstva. Kot pastir pri posestniku Mišiču v Klečah zažgal je iz osvete posestvo Mišičevo. Pogorela je hiša z gospodarskim poslopjem, istotako sosedu. Obsojen je bil na šest let težke ječe, poostrene s postom.

Telegrami.

Zagreb, 20. marca. Regnikolarna deputacija imela bo dne 9. aprila sejo, v koji se ji bode predložila po poročevalcu nabrano gradivo.

Dunaj, 21. marca. Rumunski kralj se je zjutraj pripeljal; cesar ga je na kolodvoru sprejel in spremil v dvorno palačo. Kraljica bo jutri došla.

Berolin, 21. marca. „Nationalzeitung“ je izvedla za gotovo, da se niti ne namerava niti ni potrebna nova operacija pri cesarji, da bi se bajé odstranili izumrli ostanki hruštanca.

Carjigrad, 21. marca. Nomadni rod Hamavendov je ropajoč in moreč planil v bagdaski okraj.

Belgrad, 20. marca. Kraljica Natalija povrnila se bo srbske velikonočne praznike za nekaj dni v Belgrad, potem pa bo zopet odpotovala. Ko bo natančneje določeno gledé

njene prestolnice v Niši, prišla bo nazaj v Srbijo koncem maja ter bo stalno tam prebivala.

Umrli so:

16. marca. Tine Pogačnik, fljakar, 44 let, Mestni trg št. 1, kap. — Janez Antončič, dijak, 18 let, Gospodske ulice št. 14, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
19. 7. u. jut.	718.3	3.6	sl. vzh.	dež	3.70	
2. u. pop.	724.4	9.6	m. jzap.	del. jasno	dež	
9. u. zveč.	729.3	5.0	sr. jzap.	"	"	
20. 7. u. jut.	734.1	3.4	sr. jzap.	oblačno	1.40	
2. u. pop.	734.9	9.0	"	del. jasno	dež	
9. u. zveč.	736.8	4.2	sl. zap.	"	"	

Dne 19. zjutraj dež, čez dan deloma oblačno, veter, zvečer deloma jasno. Dne 20. čez dan nekoliko oblačno, zvečer skoraj jasno, ponoči dež. Srednja temperatura obeh dni 6.0° in 5.5°C., za 2.5° in 1.6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 35 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	79 " 15 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	92 " 35 "
Akcije avstr.-ogerske banke	856 " — "
Kreditne akcijske	267 " 60 "
London	126 " 95 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 05 "
Cesarski cekini	5 " 99 "
Nemške marke	62 " 40 "

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave

po najnižjih cenah.

(24)

Cenilniki gratis in franko.

OTOMANE,

38 gld. a. v.!!

(glej podobno) naj-
bolj praktično,
elegančno, moder-
no in priljubljeno
tapecirano pohiš-
tveno orodje, pre-
oblečeno z moder-
nim in močnim
blagom in popol-

no pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3,
(pod mestnim trgom).

Uzorci blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnate barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.